

Kommunfullmäktige

Revisorernas redogörelse för år 2020

Revisionens inriktning och genomförande

I enlighet med kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente lämnar vi följande redogörelse för vår granskning.

Vi har granskat den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionsred i kommunal verksamhet. Vi har provat om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom styrelsen och nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har baserats på en bedömning av risk och väsentlighet omsatt i en fastställd revisionsplan.

De granskningar som har gjorts har sammanställts i särskilda revisionsrapporter som under hand lämnats till berörda.

Revisorerna har vid granskningen biträtts av KPMG.

Sammanfattande resultat från revisionsrapporter

Sammanfattande resultat från följande revisionsrapporter redovisas nedan:

<i>Avsnitt</i>	<i>Rapport</i>
1.1	Granskning av protokoll och styrdokument på kommunens hemsida
1.2	Granskning av grundskolans måluppfyllelse
1.3	Grundläggande granskning
1.4	Uppföljande granskning av åren 2016–2018
1.5	Granskning av finansiell planering
1.6	Översiktlig granskning av delårsbokslut per 2020-08-31
1.7	Granskning av bokslut och årsredovisning per 2020-12-31

I revisionsplanen för år 2020 ingår även "Uppföljande granskning av införandet av dataskyddsförordningen". Granskningen har inte kunnat färdigställas under året.

Rapporterna finns i sin helhet på Ånge kommuns hemsida, www.ange.se

1.1 Granskning av protokoll och styrdokument på kommunens hemsida

Granskningen har syftat till att bedöma om informationen på kommunens hemsida är aktuell. Den information som har berörts är protokoll och styrdokument.

Sammanfattning

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att det inte finns några dokumenterade riktlinjer eller rutiner för publicering av protokoll och styrdokument eller för anslag av protokoll på hemsidan. Ange kommun har en författningssamling på kommunens hemsida under "Regler och styrande dokument". Aktualiteten på styrdokumenterna på Ange kommuns hemsida varierar, det finns behov av översyn av dokumenten.

Stickprov har genomförts på anslagna protokoll och publicerade protokoll på hemsidan. Vid stickproverna upptäcktes att namnet på bilagor till beslut har ersatts med texten "Borttaget på grund av personuppgifter" samt att protokoll inte kopplas till aktuellt anslag, förutom för den gemensamma bygg- och miljönämnden för Bräcke och Ange.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och samtliga nämnder att:

- Skriftliga rutiner tas fram för publicering av styrdokument, publicering av protokoll och anslag av protokoll på hemsidan.
- att ett förtydligande görs av internt vad som ska finnas på hemsidan och vad som ska publiceras på "Regler och styrande dokument" och att i riktlinjerna tydliggöra vad som ska publiceras på intranätet respektive hemsidan.
- tekniska nämnden att kontrollera att aktuell delegeringsordning är publicerad och om så är fallet, att se över behovet av revideringar i nämndens delegeringsordning.
- det görs en översyn av befintliga dokument på "Regler och styrande dokument", av dokumentens aktualitet och att uppdateringar/revideringar görs vid behov samt att riktlinjerna kompletteras med rutiner som säkerställer en regelbunden genomgång av publicerade dokument.
- justerade protokoll kopplas direkt till det aktuella anslaget.
- rutinerna för sekretessmarkering av bilagor i protokoll ses över och att sekretessmarkering på grund av personuppgifter endast görs när det handlar om personuppgifter som enligt sekretesslagen är skyddade.

1.2 Granskning av grundskolans måluppfyllelse

Granskningen har syftat till att bedöma om nämndens styrning är tillfredsställande för att eleverna i grundskolan ska nå målen för utbildningen. I rapporten har kunskapsresultaten i kommunens grundskolor, utifrån tillgänglig offentlig statistik, under de senaste åren översiktligt redovisas och jämförts med rike, kommungrupp och eventuellt andra aggregerade uppgifter.

Sammanfattning

Granskningen har visat att resurser fördelas i en modell som tar hänsyn till elevers olika förutsättningar, men då den inte på senare år har följts upp är det inte säkerställt att den i tillräckligt hög grad tar hänsyn till elevers olika förutsättningar och behov. Huvudmannen beslutar själv med vilken skolstruktur som grundskoleutbildning ska erbjudas. Vi bedömer att befintlig skolstruktur skulle kunna effektiviseras och resurser frigöras till förmån för elevers måluppfyllelse. Om så inte sker bör huvudmannen säkerställa att tillräckligt med resurser avsätts för att en likvärdig utbildning ska kunna erbjudas i kommunen.

Vid skolenheterna bedrivs ett mångfacetterat arbete för att möta de behov som eleverna har. Insatser görs både inom ramen för ledning och stimulans i klassrummet och som särskilt stöd. I granskningen har framkommit att alla elever inte får det särskilda stöd som de behöver. Det gäller särskilt elever som riskerar att inte nå kunskapskraven, men för övrigt fungerar väl i skolan.

Utbildningsnämnden bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som involverar alla delar i styrkedjan. Nämnden ser det systematiska kvalitetsarbetet som en del av sin styrning av grundskolan. Det ser vi positivt på. Vi bedömer att det finns förutsättningar för nämnden att ytterligare styra inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet. Vi ser en risk med att nämnden lägger för stort fokus på elevers behörighet till gymnasieskolan och inte följer upp att eleverna når kunskapskraven i alla ämnen

Sammanfattningsvis bedömer vi att utbildningsnämnden tar ansvar för styrningen av grundskolan, men att det finns brister.

Mot bakgrund av vår granskning bedömer vi att utbildningsnämnden:

- ska tillse att alla elever i behov av särskilt stöd får det. (3 kap. 7 § SkoL)
- bör säkerställa att resurser avsätts och fördelas så att eleverna vid varje skolenhet ges likvärdiga förutsättningar att uppnå målen för utbildningen. (2 kap. 8 b § SkoL)
- bör följa upp att eleverna uppnår kunskapskraven i alla ämnen. (4 kap. 5 § SkoL)
- bör ta ett större ansvar för det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå till exempel genom att följa upp och utvärdera särskilt utvalda områden. (SKOLFS 2012:981) Det kan till exempel handla om uppföljning av rektors förutsättningar att leda det pedagogiska arbetet, elevhälsans förutsättningar att arbeta främjande och hälsofrämjande och om förutsättningar som ges är likvärdiga vid kommunens skolenheter.

¹ Skolverkets allmänna råd ”Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet”

1.3 Grundläggande granskning

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Sammanfattning – kommunstyrelsen

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen behöver se över arbetet med styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål och förstärka arbetet med internkontroll.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen

- att se över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål
- att säkerställa att uppföljning av intern kontroll omfattar de mest väsentliga kontrollerna

Sammanfattning – socialnämnden

Vår sammanfattade bedömning utifrån granskningens syfte är att styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål behöver säkerställas och att nämnden behöver vidta åtgärder för att säkerställa en ekonomi i balans.

Vi rekommenderar socialnämnden:

- att se över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål
- att vidta åtgärder för att säkerställa en ekonomi i balans
- att se över tillvägagångssätten för uppföljning av kontrollmomenten

Sammanfattning – tekniska nämnden

Vår sammanfattade bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden behöver säkerställa styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål och förstärka arbetet med internkontroll.

Vi rekommenderar tekniska nämnden:

- att se över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål
- att kommentera och analysera ekonomiska avvikelser
- att se över arbetet med intern kontroll

Sammanfattning- utbildningsnämnden

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden behöver se över arbetet med styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål och vidta åtgärder för att säkerställa en ekonomi i balans. Vi bedömer även att nämnden behöver förstärka arbetet med intern kontroll.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi utbildningsnämnden:

- att se över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål
- att alltid upprätta en handlingsplan när underskott prognostiseras
- att se över arbetet med intern kontroll

1.4 Uppföljande granskning av åren 2016–2018

Syftet med granskningen var att bedöma om ansvarig styrelse/nämnd har vidtagit beslutade åtgärder

Sammanfattning

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att ett antal åtgärder har vidtagits efter lämnade rekommendationer men att det finns utrymme för ytterligare förbättringar. Vi vill betona att det är väsentligt att beslutade åtgärder genomförs och att styrelse och nämnder säkerställer att fattade beslut blir verkställda.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi att:

- kommunstyrelsen ser över rutinerna för attest av utanordningar av föreningsbidrag
- kommunstyrelsen informerar om det riktade bidraget som ska stimulera jämställdhet
- kommunstyrelse och nämnder ser över rutinerna för att säkerställa att nyvalda ledamöter får utbildning samt att utvärdering av styrelse och nämnders arbeten formaliseras så att det sker minst en gång per mandatperiod
- kommunstyrelsen säkerställer att implementeringen av informationssystemet om arbetsmiljö (KIA) genomförs
- kommunstyrelsen att permanenta rutinerna på ett lämpligt sätt för att minska sårbarheten inom personalenheten även under normala omständigheter om utvärderingen är positiv
- kommunstyrelsen säkerställer att arbetet med arkivförteckningar slutförs
- kommunstyrelsen säkerställer att arbetet med kompetensförsörjningsplanen färdigställs
- kommunstyrelsen och nämnder säkerställer att arbetet med den nya rutinen för uppföljning avseende genomförda aktiviteter och åtgärder utifrån dataskyddsförordningen färdigställs

1.5 Granskning av finansiell planering

Det övergripande syftet med granskningen var att granska Ånges långsiktiga finansiella planering.

Sammanfattning

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunen till viss del bedriver ett ändamålsenligt arbete vad gäller långsiktig finansiell planering. Dock har vi noterat vissa förbättringsområden samt identifierat utmaningar som kommer att påverka förutsättningarna för en långsiktigt hållbar ekonomi.

Ånge kommun, liksom många andra kommuner, står inför stora utmaningar vad gäller en långsiktig hållbar ekonomi. Det kommer emellertid att krävas effektiviseringar alternativt ökade intäkter.

Vi kan konstatera att Ånge kommuns soliditet, nettokostnaderna för verksamhetens enligt resultaträkningen samt skattesats ligger betydligt sämre till i förhållande till Sveriges samtliga kommuner. Vad gäller kasslikviditeten finns dock ett visst mått positivitet.

Vidare konstaterar vi att försörjningsbördan är betydligt högre i Ånge än för Sverige i genomsnitt. En hög/stigande försörjningskvot får på sikt negativa effekter på kommunens ekonomi.

Ånge prognostiserar underskott för åren 2021 och 2022. Att säkerställa ett positivt årsresultat är av största vikt för att kunna säkra en långsiktig finansiell ekonomi och säkerställa att varje generation står för de kostnader de ger upphov till.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- se över möjligheterna att ta fram en lokalförsörjningsplan
- ta fram en investeringsplan
- ta fram en strategisk plan kopplat till långsiktig finansiell planering som sträcker sig över tid
- årligen fastslå;
 - resultatmål för primärkommunen respektive för bolagen
 - när i tiden soliditetsmålet ska uppnå
- säkerställa att samtliga mål följs upp
- utöka analysrapporterna med mer långsiktiga framåtsyftande analyser
- tydliggöra och inkludera samtliga prognoser som ligger till grund för budgetarbetet
- se över möjligheten att förbättra resultatmålet för att ge förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi

1.6 Översiktlig granskning av delårsrapport per 2020-08-31

Syftet med granskningen var att översiktligt bedöma om:

- Kommunens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal bokförings- och redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och regioner
- Resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Sammanfattning

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

Kommunens resultat för delåret uppgår till 23,0 mnkr, vilket är 11,4 mnkr högre än samma period förra året. Det beror främst högre generella statsbidrag och utjämning, 28 mnkr varav extra generella statsbidrag pga Corona med 11,3 mnkr. Verksamhetens nettokostnad har ökat, och påverkar jämförelsen negativt med, 12,0 mnkr.

Prognostiserat helårsutfall är bättre än budget med 5,9 mnkr. De större avvikelserna är högre verksamhetskostnader -7 mnkr än budget medan generella statsbidrag och utjämning är + 21,3 mnkr högre än budget, varav ca 17 mnkr avser Covid-19.

Kommunens balanskravsresultat beräknas uppgå till 6,1 mnkr vilket innebär att föregående års balanskravsunderskott, 2,0 mnkr, beräknas kunna återställas.

Vi anser att delårsrapporten behöver kompletteras med kommenterar om cykliska effekter, se avsnitt 3.4 och 3.7, samt att investeringsredovisningen utvecklas för att ge en samlad beskrivning av investeringsredovisningen, se avsnitt 3.5. Vi rekommenderar att redovisningen av långa hyresavtal ska redovisas som finansiell leasing och att kommunen bör se över om inte fler juridiska personer bör ingå i den sammanställda redovisningen, se avsnitt 3.7.

Vi har, utöver vad som nämns ovan, inte identifierat några väsentliga felaktigheter i delårsbokslutet, och i granskningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsbokslutet inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsbokslutet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Vi delar kommunstyrelsens bedömning att målen med betydelse för god ekonomisk hushållning inte kommer att uppnås.

1.7 Granskning av bokslut och årsredovisning per 2020-12-31

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed i kommuner och regioner. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

Sammanfattning

Vi har granskat årsredovisningen och vi har inte funnit några väsentliga felaktigheter i denna. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed med några undantag, se avsnitt 2.2.

Vi har, utöver vad som nämns ovan, inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet, och i granskningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsbokslutet inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Resultat och prognos

Årets resultat uppgår till 21,8 mnkr vilket är 21,6 mnkr bättre än det budgeterade resultatet på 0,2 mnkr och 23,8 mnkr bättre än föregående år. Det beror främst på statliga kostnadsersättningar och extra generella statsbidrag pga coronapandemin.

Budgetavvikelser för kommunens verksamheter avser främst tekniska nämnden där det finns en budgetavvikelse på 2,0 mnkr, utbildningsnämnden som visar en budgetavvikelse om -2,7 mnkr samt socialnämnden som avviker från budget med -4,6 mnkr.

Det har i vår granskning inte framkommit någon ytterligare post att ta hänsyn till vid beräkning av balanskravsresultatet.

Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

Kommunen bedömer att båda de finansiella målen har uppnåtts.

Verksamhetsmål

Kommunen bedömer att två av fyra verksamhetsmål har uppnåtts.

Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella mål och verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.